

... ..

Ὁ Ἀημῆτριος Μαργαρίτης καὶ ὁ Διάδοχος του εἶνε οἱ μόνοι ὑποπρόξενοι Ἰόπης, οἵτινες ἐλογίσθησαν καὶ ὡς Πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος Ἱεροσολύμων μέ ἔδραν τὴν Ἰόπην, καὶ ἐνεργοῦντες ἀυτεπαγγέλτως ἐπὶ τόπου ἐν Ἱεροσολύμοις πράξεις, ἰδίᾳ ὁ δεῦτερος ὅστις οὐ μόνον ἀντεκατέστησεν ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις ἐπαξίως πολλάκις τούς εἰδικούς προξένους Ἱεροσολύμων, ἀλλ' ἀνεδείχθη εἰς ἀπό τούς φαινοτέρους καὶ πιστωτέρους ἐκπροσώπους τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα εἰς τὰ μέρη ταῦτα.

Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης

Διάδοχος τοῦ Μαργαρίτη ὑπῆρξεν ὁ πολὺς Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ κατόπιν Πρόξενος ἐν Ἰόπῃ Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Αἴνῳ τῆς Θράκης τὸ 1809, ἀγνωστον καὶ ἐσπούδασε, πάντως τὰ πρῶτα του γράμματα ἐγνώρισε εἰς τὰς σχολὰς τῆς Αἴνου καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰς γυμνασιακὰς εἰς τὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣν πάντοτε μέχρι θανάτου του ἐπεσκέπτετο ὁσάκις τῷ ἐδίδοτο εὐκαιρίᾳ ταξιδίου ἢ ἀδείας ἀπουσίας. εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰσῆλθεν ἐνωρίς κατὰ τὸ ἔτος 1833, ἐκ τῆς ἀπονομῆς δ' αὐτῷ τοῦ Ἀριστείου τοῦ Ἀγῶνος ἐάν κρίνωμεν, ἐξάγεται ὅτι θά παρέσχε πάντως τὴν συμβολὴν του εἰς τὸν ἐπαναστατικὸν ἀγῶνα τῆς Μητρὸς Πατρίδος.

Ὁ Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1848 ἔκθεσιν τοῦ ἐν Ἰόπῃ Ὑποπροξένου Γ. Καραγιανναπούλου ὡς ἐργαζόμενος ἐν τῷ Γ. Προξενείῳ τῆς Βηρυττοῦ. Τοῦ Δημ. Μαργαρίτη μετατεθέντος ὡς Ὑποπροξένου ἐν Τριπόλει τῆς Συρίας, διάδοχος τούτου ἐν Ἰόπῃ διορίζεται ὁ Κ. Κουτσοῦρέλλης τὴν 25 Ἀπριλίου 1854, μέ τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποπροξένου τὸν ὁποῖον εἶχε ἤδη λάβει ἐν Βηρυττῇ κατόπιν εὐδοκίμου ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐκεῖθι Προξενείῳ ὡς τε Γραμματέως, Διερμη-

Κωνσταντῖνος
Χ. Μαργαρίτου:

Ἱστορικαὶ διηγήσεις -
Ἰδεῖς τῶν προξενιῶν
ἀρχῶν τῆς Ἑλλάδος ἐν
παλαιῶν τελευτῶν
ἀνεκρυσθῆσαν καὶ στί-
λωδων τῆς τῆς.

«Νέα βιβλ.» ἐτος ΛΒ'
(1940) τμ. ΝΕ' 63. 146-
154

2
νέως καί ὡς Ἀναπληρωτοῦ τῶν Γενικῶν Προξένων διά Β. Διατάγματος τῆς
3 Σεπτ. 1850.

Ὁ Κατσοурέλλης σκεπάζει διά τῆς μακρᾶς του ὑπηρεσίας ἐν Βηρυτῶ,
, Ἰόππῃ καί Ἱεροσολύμοις μίαν ὀλόκληρον περίοδον τῆς ἐθνικῆς μας
ζωῆς καί δράσεως ὡς Κράτους ἐν Συρίᾳ καί Παλαιστίνῃ. Ἀπό τοῦ 1854
μέχρι τοῦ 1872 καί ἔτι πέρα μέχρι τοῦ 1879 συνεχῶς δρᾷ ὡς Πρόξενος
νικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν Παλαιστίνῃ, γράφων, δια φωτίζων τὴν κυβέρνησιν
του, προστατεύων τοὺς ὑπηκόους, ἐπεκτείνων τὴν προστατευτικὴν του
δρᾷσιν καί γενικώτερον ἐπὶ τῶν καταδιωκομένων χριστιανῶν μὴ ὑπηκό-
ων Ἑλλήνων καί ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων Παλαιστίνης καί Συρίας, ὀδηγεῖ
τοὺς Ὀμίλους τῶν εἰς Ἰόππην ἀποβιβαζομένων ἐλλήνων προσκυνητῶν ἀ-
πὸ Ἰόππης εἰς Ἱεροσόλυμα (χιλ. 80) καί ἐκεῖθεν εἰς Ἰορδάνην (χιλ.
35) ἔφιππος ἐπὶ κεφαλῆς στρατιωτῶν διὰ μέσου τῆς ἐπικυνδύνου χώρας
ἐπιβάλλων τὴν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως του εἰς τὴν ἐπιτόπιον Κυβέρνη-
σιν παρ' ἧς μέχρι θανάτου ἀπέλασεν ἀπερίστου ἐκτιμήσεως καί σεβασμοῦ.
Ὁ Κατσοурέλλης παρουσιάζει μίαν εἰκόνα λεπτομερειακῆς γνώσεως
τῶν πραγμάτων τῆς εἰς τὴν διαχθὴν περιφερείας, ὀφειλουμένης εἰς τὰς πολ-
λὰς φιλίας, ἅς διά τοῦ μακροῦ χρόνου ἐδημιούργησε μεταξύ τῆς διευθυ-
νούσης τάξεως τοῦ τόπου. Οὗτος δια φωτίζει ἡμᾶς ἐπὶ πολλῶν σημείων
τοῦ τότε ἀγνώστου ἡμῶν ἄλλοθεν βίου μέχρι τοῦ 1879.

Εἰς τὰς περισθεείσας σημειώσεις του εὐρίσκομεν ἀναγεγραμμένα τὰ
σύγχρονα γεγονότα τῆς Παλαιστίνης καί δὴ τὰ περί τῆς γενικῆς κατα-
στάσεως, καί τὰ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν κρίσιν τοῦ 1872. Ἐκ τούτων
φαίνεται ὅτι πλὴν τῆς λεπτομερειακῆς γνώσεως διηύθυνε μετ' ἀξιοπαίνοιο
δικαιοσύνης καί ἀσκηρότητος τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ἰποπροξενείου του
καί τὰ τοῦ Προξενείου Ἱεροσολήμ, διεφώτιζε μάλιστα τὴν κυβέρνησιν
του καλύτερον ἢ ὃ ἐν Ἱεροσολύμοις Γενικὸς Πρόξενος. Ἀεικίνητον ὄν-
τα εὐρίσκομεν αὐτόν ὅτε μὲν συνοδεύοντα τοὺς εἰς προσκύνησιν τοῦ
Ἁγίου Τάφου παραγενομένους ὑπηκόους τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος κατὰ
τε τὸν Ἰορδάνην καί λοιπὰ Ἱερά Καταφύγια, ὅπως προφυλάξῃ αὐτούς

ἀπό φόνους ληστείας καί λοιπὰς προσβολὰς τῶν καταμαινομένων Ἀράβων
 ...” Καταδαπανώμενος ἐξ ἰδίων πρὸς εὐπρόσωπον παράστασιν καί ἐπι-
 βαρυνόμενος διὰ χρεῶν ὅτε δὲ ὑποβαλλόμενος εἰς τὰς κακουχίας μακρῶν
 ταξειδίων χάριν ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν ὡς ἡ τοῦ Γερμανοῦ Ράτ, ἧς
 ἔνεκα ἀσθενήσας ἠναγκάσθη χάριν τῆς παθούσης ὑγείας του νὰ ταξειδεύ-
 ση μέχρις Ἑλλάδος ἔνθεν καὶ πάλιν ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν θέσιν του ἐν
 Ἰόππῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔνθα ἡ διευθύνουσα αὐτόν
 Β. Πρεσβεῖα καὶ ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἤδρευον, ἐξ ὧν τῶν ἀποφά-
 σεων ἐξηρτῶντο πολλὰ ζητήματα τοῦ ὑποπροξενείου του.

Πλούσιος εἰς πᾶσαν ἔκφανσιν τὰς ὑπηρεσίας καὶ ἀκούραστος ἐποίκιλλε
 παμμερῶς αὐτήν. Πολιτικαὶ εἰδήσεις, ἐμπορικαὶ ἐκθέσεις στατιστικαί,
 διαχειρίσεις ὑποθέσεων ὑψηλῶν προσεκτικὴ καὶ δικαία, ἐνέργειαι ἐπι-
 τυχεῖς παρὰ τῆ ἐπιτοπίῃ Κυβερνήσει, γράφοντα ὑπὸ τοῦ Κουτσορέλλη
 καὶ διεξάγονται μὲ φαινομενικὴν ἀπλότητα ἔχουσα ὁμως τὴν σφραγιδα
 μιᾶς βαθυτάτης γνώσεως ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου
 καὶ ἀκριβοῦς ἐνημερότητα τοῦ περιβαλλοντος εἰς ὃ ἐζη.

Ὁ Κουτσορέλλης ὑπῆρξε διαφωτιστικώτερος τοῦ προΐσταμένου του Θ.
 Ξένου, Προξένου ἐν Ἱεροσολέμοις καὶ εὐτυχέστερος ἱστορικός ὡς πρὸς
 τὸν ἐπανελθόντα σάλον ἐν τῇ Ἀγιοταφικῇ Ἀδελφότητι. Εἶναι ἐνημερώ-
 ταιος καὶ διαφωτίζει ἀνηπερέαστος ἀπὸ ξενικὰς φιλίας τὴν Κυβέρνησιν
 του, ἡ ὁποία συνεπεῖα ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ κα-
 τόπιν αἰτιήσεως τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων (ἐπιστολὴ Ἐκ-
 κλ. Ἑλλάδος ἀριθ. 2325 τῆς 9 Φεβρ. 1873) ἀνακαλεῖ τὸν Γ. Πρόξενον
 κ. Ξένον καὶ διορίζει ἀντ' αὐτοῦ τὸν Νικόλαον Ἀϊβατζίδην, διευθυν-
 τὴν τοῦ Ἐμπιστευτικοῦ Ἀρχείου τῆς Πρεσβεΐας Κων/πόλεως, ὡς Πρόξε-
 νον ἐν Ἱεροσολέμοις.

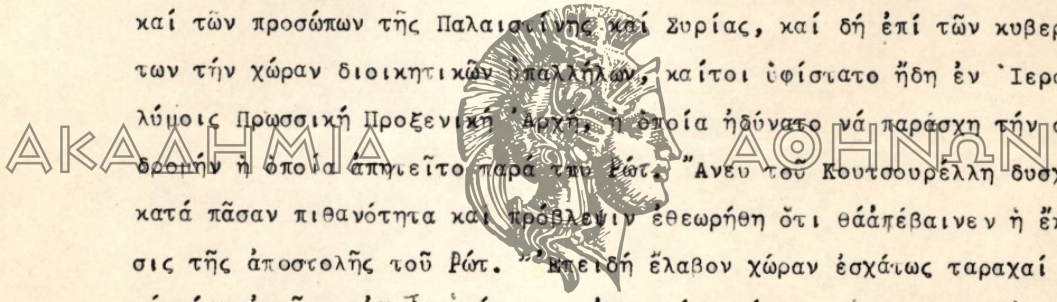
Χαρακτηριστικαὶ τῆς προθυμίας καὶ δὴ τῆς ἀντοθυσίας πρὸς τὴν διατα-
 γὴν τῆς Κυβερνήσεως του καὶ τοῦ καθήκοντος τοῦ Κουτσορέλλη εἶναι
 καὶ αἱ δύο περιοδεΐαι του εἰς τὰ περὶχωρα τῆς Χεβρώνος κατὰ τὰ ἐνδό-
 τερα τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας καὶ δὴ εἰς τὰ πέριξ τοῦ Λιβάνου

καί Ἀντιλιβάνου χώρας ἐν ἐποχῇ ἐπικινδυνωδεστάτῃ διὰ τὴν ζώην ξένων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα μετὰ τοῦ Βαυαροῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Μονάχου Διδάκτορος Ἰωάννου Ροδόλφου Ράτ κατὰ τὸ ἔτος 1858.

Ὁ καθηγητὴς Ράτ εἶχε διαταχθῆ παρὰ τῆς Βαυαρικῆς Κυβερνήσεως τοῦ νά μεταβῆ εἰς Παλαιστίνην καὶ Συρίαν καὶ ἐνεργήσῃ ἐπιφοπίους ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἀρχαιοτήτων τῶν μερῶν αὐτῶν καὶ δὴ ἰδιαιτέρας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς "ἀλουργίδος βαφῆς". Παρακλήσει τῆς Βαυαρικῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνέστησεν εἰς τὸν Κουτσοῦρέλλη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7661 τῆς 2 Νοεμβρίου 1856 διαταγῆς ὅπως παράσχῃ τῷ καθηγητῇ Ράτ, πᾶσαν τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ συνδρομήν. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι τοῦ Κουτσοῦρέλλη γνωστὴ ἦτο ἡ παμμερὴς γνῶσις, ἡ πεῖρα καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου τῆς χώρας καὶ τῶν προσώπων τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν κυβερνῶντων τὴν χώραν διοικητικῶν Ἑπαρχῶν, καίτοι ἐφίστατο ἤδη ἐν Ἱεροσολύμοις Προσικτὴ Προξενικὴ Ἀρχὴ, ἡ ὁποία ἠδύνατο νά παράσχῃ τὴν συνδρομήν ἢ ὅποια ἀπαιτεῖτο παρὰ τῆς Ράτ. Ἄνευ τοῦ Κουτσοῦρέλλη δυσχερὴς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ πρόβλεπνιν ἐθεωρήθη ὅτι θάἀπέβαινε ν ἔκβασις τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ράτ. Ἐπειδὴ ἔλαβον χώραν ἐσχάτως ταραχαί εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἐξ ὧν ὑπέστησαν ἀρκεταὶ κακώσεις οἱ χριστιανοὶ καὶ πολλοὶ ξένοι καὶ περιηγηταὶ ἐξητήσαντο παρὰ τοῦ κ. Κουτσοῦρέλλη πρὸς ἀτομικὴν ἀσφάλειαν νά τὸν συνοδεύσῃ αὐτοπροσώπως ὁ καθηγητὴς Ράτ. Τοῦτον πράγματι καὶ συνώδευσε καὶ εἰς τὰ δύο περιοδείας ἐνεργήσας ἵνα συνοδεθῶσιν ἀμφοτέρω δι' ὄπλισμένων κυβερνητικῶν ἐπιπέων, τὴν μὲν πρώτην εἰς τὰ περὶ χωρὰ Βηθλεέμ-Λεβρῶνος καὶ τὴν δευτέραν εἰς Συρίαν.

κατὰ τὴν πρώτην μετὰ δεκεπενθήμερον ἀνίχνευσιν καὶ ἐξέτασιν τῆς περιοχῆς ὁ Καθηγητὴς Ράτ ἀνεκάλυψε καὶ κατεσκεύασεν ἐκ διαφορῶν ὀστρέων τῶν μερῶν τούτων τὴν ἀλουργίδα βαφὴν καὶ κατήρτισε συλλογὴν ἀπολιθωμένων ὀστέων, ζώων, φυτῶν καὶ ἐντόμων.

κατὰ τὴν δευτέραν ἐκχώρησιν ἐξ Ἰόππης τὴν 21 Μαΐου 1858 διὰ τοῦ ἀυστριακοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἔφθασαν εἰς καϊάφαν καὶ προμηθευθέντες

15
ζῶα ἀνεχώρησαν εἰς Ναζαρέτ, ἔνθα κατέλυσαν εἰς τό ἐκεῖσε μοναστήριον τῶν διαμαρτυρομένων Τζέλλερ. Ἐκεῖθεν ἀνεχώρησαν εἰς Χάμμε πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ὑπάρχουν μεταλλικά ὕδατα καί ἐπεσκεύθησαν καί ἄλλας παρακειμένας πηγάς θειούχας πέραν τοῦ Ποταμοῦ Γιαρμούκ. Ἐκ Χάμμε ἀνεχώρησαν εἰς τό χωρίον Σάμαχ καί τήν Τιβεριάδα ἔνθα ἀπέναντι τοῦ κατεδαφισμένου φρουρίου ἐσκήνωσαν. Ἐν Τιβεριάδι ἐναύλωσαν τό μόνον καί μοναδικόν ὑπάρχον πορθμεῖον, λέμβον, ἐπεσκέφθησαν δι' αὐτοῦ εἰς τήν ἀπέναντι ἀκτῆν, τά Μάγδαλα, τήν Βηθσαϊδᾶ, τήν Καπερναοῦμ μέχρις τῶν εἰσβολῶν τοῦ Ἰορδάνου. Ἐκ Τιβεριάδος ἀπῆλθον εἰς θαβώριον ὄρος ἐκεῖθεν καί αὐθίς εἰς Ναζαρέτ καί ἐκεῖθεν τήν 26 Μαΐου / 7 Ἰουνίου εἰς τό χωρίον Γιακούπ Σάφαδ, ἔνθα διανυκτέρευσαν καί ἐκεῖθεν διελθόντες τήν φέφυραν τῶν ὠυγατέρων τοῦ Ἰακώβ (Μπανάτ Γιακούπ) ἐπεσκέφθησαν τήν Σαμαχωνίτιδα λίμνην καί ἀφοῦ διανυκτέρευσαν ἐκεῖ τήν ἐπιοῦσαν ἔφθασαν εἰς Πάνιας καί ἐκεῖ ἐσκήνωσαν. Εἰς Πάνιας ὁ Κουτσοурέλλης καί ἡ συνοδεία ἑνός ὁδηγοῦ Ἀραβος καί δύο Ἀγγλων περιηγητῶν, οὓς συνήνησαν καί συμπαρέλαβον ἐν Χάμμε ἀνῆλθον εἰς τήν Κορροθῆν τοῦ ἁψηλοῦ ὄρους Ἀντιλιβάνου, τοῦ Μεγάλου Ἀερμῶνος, καλουμένου Ἀραβισιί Τζέπελ-ἴλ-Σέχ. Ἐκεῖ διέτριψε δύο ἡμέρας ὁ Δρ Ρῶτ, μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψε θῆσο θρῆσοῦδοῦσοῦδοῦσοῦσο καί εἰς ἄσθενῆ τόν Κουτσοурέλλην ἐκ πυρετοῦ. Κατόπιν τήν 2/14 Ἰουνίου ὁ Ρῶτ ἐπεσκέφθη τήν ἀπέναντι λίμνην καλουμένην Ἀραβισιί Πίρκετ-ἴλ-Ράν, εὐρισκομένην ἐν μέσφ τῶν τριῶν ὁρέων τῆς περιφερείας Χωρράν. Τήν 3/15 ἐκ Πανίας διηθύνηθησαν εἰς Χασπέαν, ἔνθα ὁ Ρῶτ ἔπεσεν ἀσθενής προσβληθείς ἐξ ἡλιάσεως μετὰ ὑψηλοῦ πυρετοῦ, ὁ ὀποῖος, παρά τὰς παρασχεθείσας εἰς αὐτόν περιποιήσεις τοῦ Κουτσοурέλλη καί τοι καί αὐτοῦ ἀσθενοῦς καί τοῦ διαμαρτυρομένου Ἱεραποστόλου Χασπέας Δρος Ἰω. Βαριαπέτ, φιλοξενήσαντος καί νοσηλεύσαντος αὐτόν κατ' οἶκον ὑπέστη διατάραξιν φρενῶν. Ὁ δυστυχῆς Διδάκτωρ χάριν τῆς ἐπιστήμης καί τοῦ καθήκοντος ἔπεσε θῆμα τῶν καυσικῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τῆς Συριακῆς Ἀραβίας, καί ὅτε μὲν ἐξώρμα γυμνός ἐν ὑπαίθρῳ καί ἐπεχειρεῖ εἴτε διά μαχαιριδίων, εἴτε δι' ὑέλων φιαλῶν ν' αὐτοκτονήσῃ, ὅτε δέ διέφευγε τήν φύλαξιν τῶν πέριξ αὐτοῦ καί ἐπετίθετο διά λίθων κατά των σωτήρων αὐτοῦ

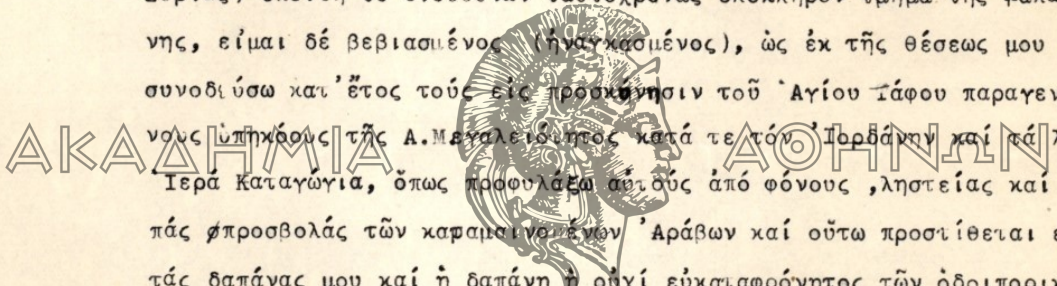
6
καί θεραπεύοντων, μέχρις οὐ τὴν 14/26 Ἰουνίου 1858 ἐξέπνευσε, κηδευθεὶς
μετὰ τιμῶν ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ Ἐκκλησιδίῳ Χασκέας καί ταφεὶς ἐν τῷ Ἀ-
μερικανικῷ Νεκροταφείῳ αὐτόθι. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ φιλέλληνος τούτου
καθηγητοῦ Ρώτ εὐρέθη γερμανιστίγεγραμμένη διαθήκη ἐν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις
Πρωσικῷ Προξενείῳ, δι' ἧς ἄπασαν τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ βιβλιοθήκην
ἀξίας τότε ἄνωτῶν 6.000 ἀργυρῶν φιορινίων, τὴν εὕρισκομένην τότε εἰς
τά ἰδιαίτερα δωμάτια τοῦ ΘΘ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, ἐκληροδό-
τησεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἡμέτερον Πανεπιστήμιον.

Ὁ Κουτσοурέλλης ἐκ τῶν κακουχιῶν τούτων τῶν περιοδειῶν τοῦ Ρώτ ἠσθέ-
νησε σοβαρῶς ἔκτοτε ἐπὶ μακρόν καί ἴσως κατὰ πρῶτον ἐβλάβησαν σοβαρῶς
οἱ ὀφθαλμοὶ του. Παρὰ τῆς Βαυαρικῆς Κυβερνήσεως ἡμείφθη διὰ τοῦ παρασή-
μου τῶν Ἱπποτῶν Ἀτάξεως τοῦ ἁγίου Μιχαήλ.

Ὁ Κουτσοурέλλης καί μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας
παρέμεινε ἐφησυχάζων ἐν Ἰόππῃ ὡς συνταξιούχος τῆς Κυβερνήσεως, βοηθῶν
ἠθικῶς τοὺς διαδόχους του, καίτοι πλεοντυφλὸς ἀπὸ τοῦ 1864, ἀφοῦ προή-
χθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Προξένου, καὶ Ἀύγουστον ἤδη τοῦ 1861 ἐξήτησε
τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον διὰ τῶν ἐξῆς " Ἐίκοσιν ἐξ ἡδη συν-
επληρώθησαν ἔτη ἀφ' ὅτου ὑπηρετῶν ἐν τῷ Προξενικῷ κλάδῳ ἄνευ στιγμῆς δι-
ακοπῆς, καὶ τὸ ἔτος 1850 ἔλαβον τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπροξένου διὰ Β. Δι-
ατάγματος τῆς 3 Σεπτ. 1850, ἔκτοτε καί πρὶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς διηύ-
θυνα τὸ ἐν Βηρυττῷ Β. Προξενεῖον ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Προξένων.." Ἡ Σ.Β. Κυ-
βέρνησις λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς μακρὰς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐκδουλεύσεις μου
καί τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον κατέβαλα εἰς πολλὰς κινδυνώδεις περιστάσεις
ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων τῆς Α.Μ. μὴ φεισθεὶς οὐδ' αὐτῆς τῆς ἰδίας ζωῆς πέπεισμα
ὅτι θέλει ἐν τῇ δικαιοσύνῃ τῆς ἀμείψῃ ἐπαξίως τῶν ἐκδουλεύσεων μου καί
ἀπονεῖμῃ μοι τὸν βαθμὸν τοῦ Προξένου".

Ὁ Κουτσοурέλλης ἐπάλαισεν καὶ ἀρχὰς κατὰ τὰ πρῶτα τοῦ ἰδίου ἔτη
καί κατὰ οἰκονομικῶν στενοχωριῶν καί δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν τότε Ὑ-
πουργόν τῶν Ἐξωτερικῶν Α. Κουντουριώτην ἔγραφε τὴν 30 Μαΐου 1861 τὰ
ἐξῆς:

"... Εἴκοσιν ἔξ κατά συνέχειαν ἔτη ὑπηρετῶν τὴν Σ.Β. Κυβέρνησιν ἐν τῷ Προξενικῷ κλάδῳ πρό πέντε ἐτῶν διωρίσθην Ὑποπρόξενος τῆς Α. Μ. ἐν Ἰόππῃ μέ μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν ἐκ Δρχ.. Μόλις δὲ ἐνιδρυθεὶς εἰς τὴν θέσιν μου ὑπέκυψα εἰς βαρυτάτας χρηματικὰς ἀνάγκας ἔνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν ἐδωδύμων, ἐνοικίων, μισθῶν Προξενικῶν ὑπαλλήλων, γραφικῶν ἐξόδων καὶ λοιπῶν δαπανῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν σημαίας εἰς τὰ βάρβαρα καὶ ἐπικίνδυνα ταῦτα μέρη καὶ πρὸς τήρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς θέσεως μου μεταξύ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν καὶ τῶν Προξένων τῶν ἄλλων ἐθνῶν εἰς τὴν ἐστίαν ταύτην τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ προστασίαν τοῦ τε Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας κατὰ τὰς κινδυνώδεις μάλιστα ἐποχὰς τῆς Συρίας (πρόκειται περὶ τῶν ταραχῶν τῆς Συρίας) ἐπειδὴ δὲ διευθύων ταυτοχρόνως ὁλόκληρον τμῆμα τῆς Ἰταλιῆς, εἶμαι δὲ βεβιασμένος (ἠναγκασμένος), ὡς ἐκ τῆς θέσεως μου νὰ συνοδιύσω καὶ ἔτος τοῦς εἰς προκλήσιν τοῦ Ἁγίου Ἰάφου παραγενομένους ὑπὸ τῆς Α.Μ. Μαγαλειότητος κατὰ τὴν Ἰορδάνην καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ Καταγωγία, ὅπως προσυλάξω ἀπὸ φόβους, ληστείας καὶ λοιπὰς προσβολὰς τῶν καραμεινομένων Ἀράβων καὶ οὕτω προσίθεται εἰς τὰς δαπάνας μου καὶ ἡ δαπάνη ἢ οὐχὶ εὐκαιαφρόνητος τῶν ὁδοιπορικῶν ..."

Ὁ Κωνσταντῖνος Κουτσοурέλλης ἀπέθανεν τὴν 6/18 Ὀκτωβρίου 1879 τυφλὸς ἐν τῇ ἐν Ἰόππῃ οἰκίᾳ του, ἡ ὁποία μέχρι πρό ἐτῶν ἐφέρετο εἰς τὸ στόμα τῶν ὁμογενῶν Ἰόππης "τό σπήτι τοῦ Κουτσοурέλλη", τῆς κηδεύσεως του τελεσθεῖσης μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ τοῦ Προξένου Ἰόππης Γερασίμου Πανᾶ, ἐτάφη ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, οἱ δὲ ζῶντες τότε δύο ἀδελφοὶ του ἀνήγειραν καλλιμάρμαρον μνημεῖον, ἐφ' ὃ ἀναγράφεται ὅτι "ἐγεννήθη ἐν Αἴνῳ τῆς Θράκης τὸ 1809, καὶ ὅτι ἦτο ἀνὴρ ἄγαν ἀγαθός καὶ παρά πάντων τιμώμενος. Τὸν τάφον του ἐπεσκέφθη τὸ πρῶτον πρὸ διετίας καὶ εὗρον ἐν σχετικῶς καλῇ καταστάσει, ἀλλ' ὑπάρχει κίνδυνος τῆς καταστροφῆς του καὶ τῆς κλοπῆς τῶν μαρμάρων του, εἰάν δὲν

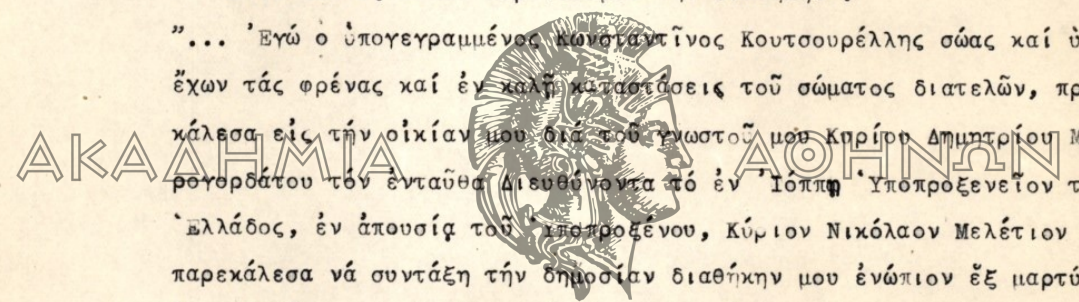
ληφθῆ ἐγκαίρως φροντίς. Τοῦ πράγματος τούτου περιελθόντος εἰς γνῶσιν τοῦ νεωστὶ ἀφιχθέντος Γενικοῦ Προξένου κ. Δημητρίου Ι. Παπᾶ, οὗτος παραλαβὼν με κατῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ τάφου εἰς Ἰόππην τὴν 5 Μαρτίου 1940 καὶ μελετᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀνάγκης τῆς μετακομιδῆς τῶν λειψάνων του καὶ τοῦ τάφου του εἰς ἀσφαλέστερον μέρος.

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου Κουτσοῦρέλλη εὐρέθη ἐν τοῖς καταλοίποις του καὶ ἡ Δημοσίᾳ Διαθήκη του χαρακτηριστικὴ τῆς εὐσεβείας τοῦ ἀνδρός πρὸς τὴν πατριὸν θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ εὐγενῶν διαθέσεων του καὶ αἰσθημάτων ἀπέναντι τῆς πατρίδος του καὶ τῆς ἀγαθοεργίας. Ζῶν ὠφέλησε καὶ ὑπηρετήσε καὶ τοὺς πλησίον καὶ τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἀνεδείχθη ἑυεργέτης τοῦ "Ἐθνους".

Ἀντὶ παντός ἄλλου παραθέτομεν τὴν διαθήκην :

"... Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης σώας καὶ ὑγιεῖς ἔχων τὰς φρένας καὶ ἐν καλῇ καταστάσει τοῦ σώματος διατελῶν, προσεκάλεσα εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ τοῦ γνωστοῦ μου Κηρίου Δημητρίου Μαυρογορδάτου τὸν ἐνταῦθα Διευθύνοντα τὸ ἐν Ἰόππῃ ὑποπροξενεῖον τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἀουσίᾳ τοῦ ὑποπροξένου, Κύριον Νικόλαον Μελέτιον καὶ παρεκάλεσα νὰ συντάξῃ τὴν δημοσίαν διαθήκην μου ἐνώπιον ἑξ μαρτύρων ἐπειδὴ εἶμαι τυφλός. Ὅθεν ἀφοῦ πρῶτον αἰτήσω παρά Θεοῦ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τὴν συγχώρισιν παρά πάντων ἐχθρῶν μου καὶ φίλων συγχωρήσω δὲ καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας πάντα, ἐντέλλομαι περὶ τῆς χρηματικῆς μου περιουσίας ὡς ἔπειται :

Πρῶτον. Ἐκ τῆς χρηματικῆς μου περιουσίας τῆς εὐρεθησομένης μετὰ τὸν θάνατον μου εἴτε εἰς μετρητὰ ~~₪~~ εἴτε εἰς συνάλλαγμα ἀφίνω Δίρας Ὁθωμανικὰς χιλίας (1000) πρὸς ἴδρυσιν ἐνός Ἑλληνικοῦ Σχολεῖου ἀρρένων ἢ θηλέων, κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ τόπου, εἰς Αἶνον τῆς θράκης, ὅπου ἐγενήθη καὶ κατὰ πρῶτον εἶδον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο θέλουν ἐκπαιδεύεσθαι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δωρεάν πάντες οἱ πτωχοὶ καὶ ἄποροι νέοι καὶ νέαι τῆς πατρίδος μου Αἴνας μὴ ἀποκλειομένων

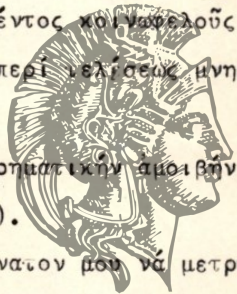

καί τῶν Ἑλλήνων ἢ Ἑλληνίδων ἄλλων μερῶν καθόσον αἱ περιστάσεις καί οἱ πόροι τοῦ σχολείου θέλουσι τό ἐπιτρέπει. τό σχολεῖον τοῦτο θέλει φέροι τήν ἐπωνυμίαν "Ἑλληνικόν Σχολεῖον Κωνσταντῖνου Κουτσουρέλλη". Ὁ ἐκτελεστικὸς τῆς παρούσης διαθήκης μου θέλει φροντίσει μετὰ τόν θάνατον μου νά συνεννοηθῇ ἀπ' εὐθείας μετὰ πρὸυχόντων τιμίων εὐπολήπτων, εὐσυνειδήτων καί εὐκαταστάτων συμπολιτῶν μου Αἰνιτῶν πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων εἰς τήν σύσταςιν, ἴδρυσιν καί καλήν δεύθυνσιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ τούτου Καταστήματος/

Δεύτερον. Ἀφίνω παραγγελίαν εἰς τοὺς δύο μου ἀδελφούς Γρηγόριον καί Ἰωάννην, ἃν καί οὗτοι διανύσωσι τόν βίον των ἄγαμοι ὡς ἐγώ, ν' ἀφίσσωσι καί ἀφίσωσι καί οὗτοι εἰς τό μνησθέν σχολεῖον ἐν Αἴνῳ τήν χρηματικὴν περιουσίαν, τήν ὁποίαν ἐγκαταλείπω εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐπαύξησιν τῶν προσόδων τοῦ ρηθέντος κοινωφελοῦς καταστήματος.

Τρίτον. (Ὅρίζει τὰ περί νεκρώσεως μνημοσύνου του ἐτησίου πρὸς 21 Μαρτίου ἐκάστου ἔτους)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τέταρτον. (Ὅρίζει χρηματικὴν ἀμοιβὴν ἵνα δοθῇ εἰς τό κιστόν του ὑπηρετικόν προσωπικόν).

Πέμπτον. Μετὰ τόν θάνατον μου νά μετρηθῶσιν ἐκ τῆς χρηματικῆς περιουσίας μου εἰς τόν Ἑλληνα Σκευοφύλακα τοῦ Παναγίου Τάφου εἰς Ἱεροσόλυμα λίραι Ὀθωμανικαί πεντήκοντα (50) πρὸς παντοτεινόν μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου γινόμενον ἐν τῷ θείῳ Ναῷ τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου Τάφου.

Ἑκτον. Ἐκ τῆς χρηματικῆς περιουσίας μου νά κατασκευασθῇ μία μεγάλη ἀργυρᾶ πολυκάνδηλος ἀξίας πεντήκοντα ὀθωμανικῶν λιρῶν (50) νά χαραχθῇ ἐπ' αὐτῆς τό ὄνομα καί ἐπάνυμον μου καί προσαρτυθῇ ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Μεγαλομάρτυρος τοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τοῦ ἐκτός τῆς πόλεως Ἰόπης κειμένου τοῦ παρά τῷ κοιμητηρίῳ τῶν Ὀρθοδόξων, πρὸς παντοτεινόν μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου καθ' ὅλας τὰς θρησκευτικὰς Ἱεροπραξίας τὰς ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ τελουμένας.

Ἑβδομον. Νά διανεμηθῶσιν ἀμέσως μετὰ τόν θάνατον μου ἀπό τὰ πρῶτα

τῆς περιουσίας μου χρήματα πενήκοντα λίραι ὀθωμανικαί (50) εἰς τοὺς ἐν Ἰόππῃ πτωχοὺς.

Ὅγδοον. τὴν συλλογὴν ὄλων τῶν βιβλίων μου ἀφιερώνω εἰς τὴν ἐν Αἴνῳ τῆς Θράκης ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν μου ἰδρυθησομένην Ἑλληνικὴν Σχολήν.

Ἐννατον, δέκατον, ἐνδέκατον, δωδέκατον (κληροδοσίαι καὶ προβλέψεις περὶ τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ)

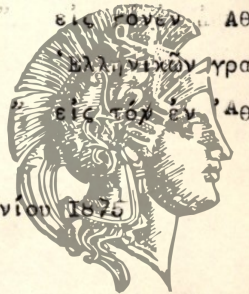
δέκατον τρίτον. Διορίζω ἐκτελεσιῆν τῆς παρούσης διαθήκης μου τόν ἐν Ἱεροσολύμοις ἰατρόν κύριον Χαράλαμπον Μαζαράκη τόν ὁποῖον παρακαλῶ ἐν βάρει συνηδότος νά ἐκτελέσῃ κατὰ γράμμα τὴν παροῦσαν διαθήκην μου χωρὶς νά χαρισθῇ εἰς τόν μὲν ἢ τόν δέ.

(Πλὴν τῶν ἀνωτέρω διὰ τῆς αὐτῆς διαθήκης κληροδοτεῖ τὰ ἐξῆς ποσά

- 1) Δραχμάς χιλίας (1000) εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις πτωχοκομεῖον
- 2) " " " εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Σύλλογον περὶ διαδόσεως Ἑλληνικῶν γραμμάτων
- 3) " " " εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐν Ἰόππῃ τῇ 20 Ἰουνίου 1875

Ὁ διαθέτης
κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης